

Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент,
Гибалюк І.І., студент,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

Державне регулювання цивільної авіації направлене на створення умов для діяльності суб'єктів і об'єктів управління в зазначеній галузі у формі системи юридичних засобів, за допомогою яких вищі органи держави здійснюють скоординований та цілеспрямований вплив у бажаному для неї напрямі [2, с. 12].

Відповідно до ст. 3 Повітряного кодексу України держава здійснює регулювання діяльності цивільної авіації через Міністерство транспорту та зв'язку України, відповідні органи авіаційного транспорту України за такими напрямками: забезпечення розвитку цивільної авіації, нагляд за безпекою польотів повітряних суден, сертифікація, реєстрація та ліцензування, регулювання використання повітряного простору і обслуговування повітряного руху, забезпечення пошуку та рятування повітряних суден, що зазнають чи зазнали лиха, захист авіації України від актів незаконного втручання в її діяльність, науковий супровід діяльності авіації та забезпечення її безпеки, який здійснюється як галузевими, так і міжгалузевими науково-дослідними організаціями і авіаційними підприємствами, сприяння зовнішньоекономічній і міжнародно-правовій діяльності цивільної авіації [1].

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про транспорт» державне управління в галузі транспорту має забезпечувати: своєчасне, повне та якісне задоволення потреб населення і суспільного виробництва в перевезеннях та потреб оборони України, захист прав громадян під час їх транспортного обслуговування, безпечне функціонування транспорту, додержання необхідних темпів і пропорцій розвитку національної транспортної системи, захист економічних інтересів України та законних інтересів підприємств і організацій транспорту та споживачів транспортних послуг, ліцензування окремих видів діяльності в галузі транспорту, охорону навколишнього природного середовища від шкідливого впливу транспорту [3].

Державне управління діяльністю транспорту здійснюється шляхом проведення та реалізації економічної (податкової,

фінансово-кредитної, тарифної, інвестиційної) та соціальної політики, включаючи надання дотацій на пасажирські перевезення.

Згідно ст. 4 Закону України «Про транспорт» державне управління в галузі транспорту здійснюють Міністерство транспорту України, місцеві ради та інші спеціально уповноважені на те органи відповідно до їх компетенції. Втручання у господарську діяльність підприємств транспорту, відволікання їх експлуатаційного персоналу на інші роботи місцевими органами влади і самоврядування не допускається, крім випадків, передбачених законодавством України.

Органи управління транспортом сприяють органам влади і самоврядування у виконанні ними своїх повноважень щодо соціального та економічного розвитку транспорту, спільно з ними здійснюють програми захисту навколишнього природного середовища, розробляють і проводять узгоджені заходи для забезпечення безперебійної роботи транспорту у разі стихійного лиха, аварій, катастроф та під час ліквідації їх наслідків, координують роботу, пов'язану із запобіганням аваріям і правопорушенням на транспорті, а також організують взаємодію різних видів транспорту з метою більш ефективного їх використання, підвищення якості обслуговування [4].

Для здійснення повітряного сполучення між Україною та іноземними державами державний орган, що здійснює управління в сфері авіації, призначає повітряних перевізників України згідно з положеннями міжнародних договорів про повітряне сполучення або повітряний транспорт, інших домовленостей авіаційних властей за встановленою ними процедурою. Призначення означає надання такому перевізникові відповідних комерційних прав для експлуатації міжнародної повітряної лінії на певних умовах.

Таким чином, повернення до старої структури управління, цивільною авіацією України може викликати здивування та неоднозначне сприйняття світовою авіаційною спільнотою процесів, які відбуваються в Україні, що позначиться на ставленні з боку авіаційних адміністрацій провідних країн світу та міжнародних авіаційних організацій до повноважних авіаційних представників України.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту, визначає пріоритетні напрями та здійснює заходи щодо формування державної політики у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору України і забезпечує нормативно-правове регулювання відповідно до статті 11 цього Кодексу.

Як висновок можна сказати, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту, визначає пріоритетні напрями та здійснює заходи щодо формування державної політики у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору України і забезпечує нормативно-правове регулювання відповідно до статті 11 цього Кодексу та визначає розвиток цивільної авіації, який деякою мірою залежить від державного регулювання, яке забезпечує порядок відносин у авіаційній сфері.

Література

1. Повітряний кодекс України від 4 травня 1993 р. № 3167-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 25. – Ст. 274.

2. Малярчук Н.В. Цивільна авіація України: проблеми державного регулювання / Н.В. Малярчук // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – К.: НАУ, 2015. – № 2(35). – С. 10-14.

3. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.

4. Про утворення державної авіаційної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 2 листопада 2006 р. № 1526 // Офіційний вісник України від 15.11.2006 р. – № 44. – Ст. 136.

УДК 347.824(477)(043.2)

Повєткін Д. О., аспірант,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Бородін І.Л., д.ю.н., професор

СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АВІАКОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Як відомо, одним із основних факторів, який безпосередньо впливає на рівень розвитку авіакосмічної промисловості України, є досконале законодавство та належне правове регулювання відповідної галузі.

З набуттям незалежності Україною, а особливо з моменту приєднання нашої держави у 1992 році до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. (Чиказька конвенція) активно розпочався процес нормотворення в галузі цивільної авіації (ЦА) [1, с. 5].

Космічне законодавство України наразі знаходиться на стадії активного розвитку. Його складовими частинами є: